

Toneelschrijver Lou Vleugelhof: „Ook acteurs hebben recht op inspraak”

EINDHOVEN, 17 jan. — „Toneel? Gráág, compleet met al de ellende, geweld en sex. Maar dan moet de schrijver die ook waar maken. We hebben niets aan salon-ellende, salon-sex. Het moet overtuigen en dat doet het voor mijn gevoel vaak niet. Het toneel, de toneelschrijverij, is in een impasse, crisis. Je ziet vaak stukken, oude griekse tragedies, waar de auteur een dosis ellende van deze tijd in heeft gepompt en die daardoor wel acceptabel lijken, maar voor mij is het niet meer dan een modeverschijnsel. Ik geloof, dat de schrijver de wreedheid, sex en weet ik wat, meer naar binnen moet keren. Hij moet er een werkelijk inner

Vanavond première eenakter Boemerang

lijk conflict van maken. Je neemt Viëtnam, uiterlijk waarneembare chaos dus, en dat keer je naar binnen”.

We zijn bij Lou Vleugelhof, pseudoniem voor de Eindhovense leraar Nederlands L. de Jonge. Hij is 42, Zeeuw van geboorte, woont tien jaar in Eindhoven en schrijft toneelstukken. Vanavond speelt Proloog zijn eenakter Boemerang.

„Dat stuk is eigenlijk al drie jaar oud, maar ik heb er een aantal nieuwe elementen aan toegevoegd. Al repeterend stootten we op fragmenten waar nog aan geschaafd moest worden. Eigenlijk hebben de spelers en de regisseur, Jurg Molenaar, het stuk ook een klein beetje geschreven. Je beïnvloedt elkaar als je met zo'n stuk bezig bent. De auteurs hebben het stuk voor een belangrijk deel „gebekt”. Ze hebben inspraak gehad...”

Boemerang handelt over de innerlijke onrust, de onzekerheid. Het stuk woelt onder het gladde oppervlak van de alledaagsheid, waar alles zo perfect en glad verloopt. Lou Vleugelhof heeft door die schijnlaag heen geprikt en een brok chaos naar boven gehaald. Hoofdfiguur is een man, die aan het eind van een perfecte maatschappelijke carrière gehuldigd gaat worden en een gouden horloge met inscriptie in ontvangst moet nemen. Hij heeft daar geen zin in. Hij wil niet. Hij gaat nadenken. Hoe is het allemaal gegaan, zijn vrouw, zijn zoon, het wantrouwen, dat je operal tegen komt. De man kijkt heel diep in zichzelf en wordt als het ware gelouterd.

Het stuk is niet té zwaar door de humoristische gedeelten en de droomsituaties die er in zijn verwerkt.

Lou Vleugelhof heeft vroeger gedichten geschreven, lyriek en romans. Momenteel houdt hij zich alleen bezig met toneelwerk. In Amsterdam studeert hij dramaturgie. Om de fijne

kneepjes van het vak onder de knie te krijgen.

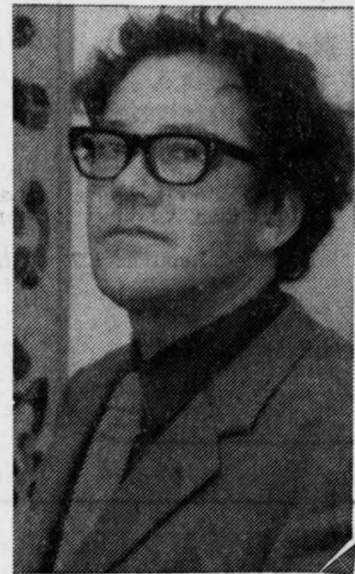
„Op het ogenblik werk ik aan een stuk over Jeroen Bosch. Géén historisch spel. De figuur van Jeroen Bosch intrigeert me. Hij is eigenlijk twintigste-eeuws met al zijn sex, wreedheid, chaos. De gevoelswereld van deze middeleeuwer ligt heel dicht bij die van ons. Ik voel veel affiniteit. Ik wil er een soort totaaltheater van maken met muziek, echte middeleeuwse muziek, dans, zang. Het is niet voor niets, dat die Jeroen-Boschtentoonstelling zo verschrikkelijk veel belangstelling heeft gehad. We zijn allemaal een beetje Jeroen Bosch. Ik ben d'r geloof ik drie keer geweest.”

Lou Vleugelhof is erg blij met de samenwerking met Proloog. Als hij zijn opdracht voor de gemeente Eindhoven van eind '68 — een toneelspel schrijven — klaar heeft, hoopt hij op dezelfde manier met deze groep te kunnen werken.

„Van Jurg Molenaar heb ik veel geleerd. Die man leest de tekst als een dramatische partituur. Hij brengt ritme in de scènes. Ook de acteurs doen helemaal mee. Dat is een ideale manier van werken. Er wordt steeds met de taal geworsteld. Fijn.”

Lou Vleugelhof heeft tot nu toe acht eenakters geschreven. Hij denkt nu aan een „avondvullend” stuk. Twee jaar geleden voerde de Vlaamse toneelgroep „Vandaag” zijn stuk „De Kuil” op. Delftse studenten speelden zijn eenakter „Kamer voor beschaafd heer”. Lou Vleugelhof wil er mee verder gaan. Maar kan dat, bij al zijn beslommeringen als leraar?

„Och, het is erg moeilijk in Nederland om alléén van je li-

Lou Vleugelhof

taire werk te leven. Ik vind d combinatie leraar-auteur niet z gek. Als ik 's middags van h Lorentz kom, heb ik nog he wat uurtjes toneel voor de boe Fijn, dat dat allemaal zo ka Ik ben trouwens de afgelopen twee jaar semi-professional g weest, omdat ik van het minist rie een soort aanvullend salar kreeg, waardoor ik niet zove uren les hoefde te geven.”

Maar eerst krijgen we va avond Boemerang. Een expe ment door de manier waarop stuk gestalte kreeg. Een vol regisseur en spelers.

Proloog speelde „Boemerang”

Vleugelhofs eenakter werd redelijk vertolkt

EINDHOVEN, 18 jan. — Een hooggeplaatst bankemployé met de voor- naam John besluit een dag voordat hij gehuldigd zal worden wegens vijfen- twintig jaar trouwe dienst, thuis te blijven, zijn situatie kritisch te bezien en zijn oude idealen en verlangens, voorzover nog achterhaalbaar, ruim baan te geven. Zijn vrouw Mary, die haar man sinds 25 jaar dezelfde koers heeft zien varen, raakt van dit plotselinge besluit enigszins van de kook en ont- vlucht het huis.

Een lang onderdrukt verlangen, te gaan schilderen, bevangt John. Het creatieve proces brengt allerlei ge- dachten en vermoedens op gang, die de feitelijkheid van zijn bestaanssi- tuatie een ander aanzien geeft, dan hij waarschijnlijk verwacht had. Achtereenvolgens brengen zijn supe- rieur van de bank, zijn oude kunst- vriend Frank, Mary's minnaar de kolonel en de enige zoon Karel, een bezoek in John's huis en gedachten- wereld. Door de ogen van de bezo- kers gaat de bankemployée zich steeds duidelijker zien als de man die hij vreest te zijn: de monotone, plichtsgetrouwe sul die niet weet wat er in zijn eigen huis omgaat. Het is alsof iemand hem met een boe- merang in de ziel getroffen heeft. Rijk voor waanzin wordt hij door de als ziekenverplegers fungerende ko- lonel, bankdirecteur en studende zoon weggevoerd. „Boemerang” lijkt voltooid, maar als het licht weer aangaat zijn de bezoekers verdwe- nen en zit John in bankpak het ont- bijt naar binnen te schrokken om tijdig de bus te halen. De boemerong blijkt rakelings gepasseerd te zijn en zeilt terug. Het was misschien alle- maal maar een droom . . . Proloog bracht Vleugelhofs eenakter gister- avond doorgaans redelijk, maar niet al te zeker over het voetlicht. Leo Derijks, die als John zijn 40-jarig to- neeljubileum vierde, voldeed over het algemeen goed als „mannetje”, dat het af en toe opeens te veel werd. Hij had wel last van zijn stem, die soms schor klonk en toonde zich in zijn bewegingen, vooral in het lopen, meer afgemeten dan nodig was. Fien Berghegge had gisteravond haar avond niet helemaal. Ze was niet erg rolvast en maakte in haar dialoog een onzekere indruk. Voor de rol lijkt ze zonder meer geschikt — als het stuk wat meer ingespeeld raakt, zal het wel beter gaan. Zonder uit- zondering fraaie typering leverden Kees Waterbeek (directeur), Ton van Otterloo (kolonel), Jaap van Donselaar (zoon) en Ton Grosveld (Frank). Storend was alleen, dat de

kordate wijze van tekst- en dialoog- benadering van en tussen Jaap van Donselaar en Leo Derijks qua stijl aanzienlijk verschilde met die van de andere spelers, die geregisseerd le- ken volgens het principe van de na- tuurlijke eenvoud. Regisseur Jurg Molenaar zal in volgende voortellin- gen nog wat meer tempo (beginscè- nes) en eenheid van stijl moeten brengen. Deze bemerkingen weer- houden ons niet, Vleugelhofs „Boe- merang” een bruikbare eenakter te noemen en het aandeel van Proloog samen te vatten onder de noemer „verdienstelijk”. Johan Lennarts de- cor is in dat aandeel in positieve zin inbegrepen.

Jan-Willem Overeem.